

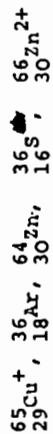
Irinyt János
Középiskolai Kémiaverseny
Győr, 1984. május 4.

Első, F.a

Második, I.b kategória

Startszám:.....

1. Válasszon ki két-két atomot /iont/ a

közül, amelyekben megegyezik

- a protonok száma .....
- az elektronok száma .....
- a neutronok száma .....
- a tömegszám .....

2. Jellemezze a következő három atomot:

atom	elektron szerkezet	párosítatlan el. száma	helye a per. rendszerben per. oszlop
$^{20}_{20}\text{Ca}$	.....	.....	.....
$^{15}_{15}\text{P}$	.....	.....	.....
$^{25}_{25}\text{Mn}$	.....	.....	.....

3. Töltse ki a táblázatot a felírt molekulákra, halmazokra:

anyag	PH_3	KNO_3	CS_2	$(\text{NH}_4)_2\text{SC}_4$
a szilárd halmaz részecskéinek	.....	.....	.....	.....
20°C -os halmazállapot	.....	.....	.....	.....
szervezete	.....	.....	.....	.....

4. Mi a térfogata 273 K -en, 1 kPa nyomáson a felsorolt gázoknak?

$34\text{ mg H}_2\text{S}$	8 g He	$0,01\text{ mol CO}_2$	$3 \cdot 10^{21}\text{ db C}_2\text{H}_2$
.....	.....	.....	.....

5. Számítsa ki a hiányzó adatokat:

Oldott anyag	Vizesoldat	
	tömeg %	sűrűség mol/dm ³
Ecetsav	60	$1,064\text{ g/cm}^3$
Nátriumhidroxid	30	.....

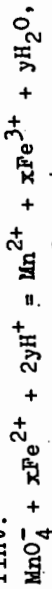
Irinyi János Középiskolai Kémiaverseny, 1984.

I.s. 1. Mi a sztöchiometriai képlete annak az $\text{NH}_4^+ \text{x} \text{y} \text{O}$ vegyületnek, amelyben az atomok fele oxigénatom, a V oxidációs-foka pedig +5?

2. A vízmentes MgSO_4 sűrűsége $2,7\text{ g/cm}^3$. Ha molonként 7 kristályvizet felvesz, térfogata 3,25-szörösére nő. Mi a kristályos magnéziumszulfát sűrűsége?

/Mg: 24, S: 32/

3. Kristályos FeCl_2 995 mg-ja 3 millimol KMnO_4 -oldatot szintelenít el a következő kiegészítendő egyenletek szerint:

Mi a só kristályvizarthatalma? /Fe: 56, Cl: 35,5/.

4. Egy egyenle sav 0,01 mól oldatát 50-szeres térfogatra hígítjuk, ekkor pH-ja 1 egységgel nő.

Számítsa ki a két oldatra a disszociáció mértékét, a sav disszociációállandóját!

I.b.1. ezonos az I.s./1-el

2. Ismeretlen fémet 100 cm^3 0,50 mólos AgNO_3 -oldatba merítünk. Mire az oldat ezüstion-koncentrációja egyharmadára csökken, egyenlő lesz az oldatban a kétféle fémlon mennyisége, a lemez tömege pedig $1,73\text{ g}$ -mal nő.

Mi az ismeretlen fém atomtömege? /Ag: 108/.

3. azonos az I.s./3-el.

4. A réz-szulfát telített oldata 65°C -on 30 tömeg %-os, 30°C -on 20 tömeg %-os.

Mennyi 65°C -on telített réz-szulfát oldatot kellene készítenünk ahhoz, hogy 100 gramm kristályos réz-szulfátot nyerjünk az oldat 30°C -ra való hűtésével? /A kristályos réz-szulfát összetétele: $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ /Cü: 64 g/mol/

6. Irja fel azokat az egyenleteket, amelyekhez a megadott hőmennyiségek tartoznak:
A Be második ionizációs energiája: .....
Az etén képződéshője: .....
A benzol égéshője: .....
A sósav oldáshője: .....

7. A felsorolt egyensúlyokat reakcióegyenlettel jellemezze, s a megadott hatásra bekövetkező eltolódást jelezze! /nyíljal!
BaSO₄-csapadék képződése: ..... [SO₄²⁻]növelés:.....
HI gáz disszociációja: ..... T csökkentés:.....
CO₂ oldódása vízben: ..... p csökkentés:.....

8. Milyen ionok léteznek a megadott vegyületek vizes oldataiban?
/A víz ionjai közül csak azt jelezze, amelyik túlsúlyban van!/
oldott anyag: NH₄NO₃ K₂CO₃ Al₂(SO₄)₃ H₂SO₄
kationok: .....
anionok: .....
töltés nélküli: .....

9. Egészítse ki a következő redoxireakciókat. Irja be a megjelölt atomok /mólok / oxidációs szám-változásait is!
... AgClO₃ = ... AgCl + ... AgClO₄
... Cu + ... HNO₃ = ... Cu(NO₃)₂ + ... NO + ... H₂O
... FeS₂ + ... O₂ = ... Fe₂O₃ + ... SO₂

6. Milyen savak képződnek a következő anyagokból vízzel? /képlet/
PCl₅ Cl₂ P₄O₆ CrO₃ NO₂
.....
7. Milyen vegyületeket tartalmaz /képlet/ a szuperfoszfát, timsó, fixirsó, galenit, timföldhidrát?
.....

8. Töltse ki az elemzési táblázatot!

reagens	észlelések		
	1. oldat	2. oldat	3. oldat
H ₂ S	barna szín ^M CCl ₄ -ban ibolya	....	sárga csapadék (NH ₄) ₂ S oldja ^M
AgNO ₃	fehér csap. HNO ₃ oldja	....	fehér csapadék HNO ₃ nem oldja
NaOH	....	....	fehér csapadék fölszleg oldja
NH ₄ OH	....	..... ^M	fehér csapadék fölszleg nem oldja
oldott vegyület:	.....	ZnCl ₂	.....

Irja fel a táblázatban n-gal jelölt észlelések egyenleteit!
.....
.....
.....
9. Egészítse ki a következő redoxi-reakciókat. Irja be a megjelölt atomok oxidációs szám-változásait is /egyenként és molonként!/:
... AgClO = ... AgCl + ... AgClO₃
... FeS₂ + ... O₂ = ... Fe₂O₃ + ... SO₂

1984. Negyedik, II.a kategória
Startszám: .....

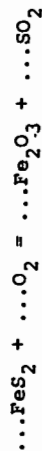
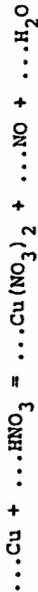
4. Milyen vegyület keletkezik /képlet/ a felsoroltakból:

- a/ vízzel: formaldehid kalciumkarbid etilamin
- b/ NaOH-dal: etilklorid szénmonoxid fenol
- c/ cccHCl-al: terc.butanol glicin butadién

5. Mely funkciós csoportok kimutatására alkalmasak az alábbi reagensek?

$Br_2(CCl_4)$ $[Ag(NH_3)_2]^+$ hig alkoholos NaOH /fenolftalein/

6. Jellemezze a következő ionokat!
ion	PH_4^+	HF_2^-	CO_3^{2-}	NO_2^+
σ -kötések száma	.....	.....	.....	.....
π -kötések száma	.....	.....	.....	.....
nemkötő párok száma	.....	.....	.....	.....
7. Egészítse ki a következő redoxi-reakciókat! Írja be az oxidációs szám változásokat is a megfelelő atomokra /mólokra/.

8. Mi a térfogata 273 K-en, 1 kPa nyomáson a felsorolt gázoknak?
34 mg H₂S   8 g He   0,01 mol CO₂   3·10²¹ db C₂H₂

9. Számítsa ki a hiányzó adatokat!
A 60 tömegszázalékos ecetsav-oldat sűrűsége 1,064 g/cm³.

A 30 tömegszázalékos NaOH-oldat 10 mólos.
az oldat ..... mólos
az oldat sűrűsége ..... g/cm³.

III. 1. 8,00 gramm ecetsavat mérőlombikban 250 cm³-re higitanak fel desztillált vízzel. Az elkészített oldatból kivesszenek 20 cm³-t és 0,1 mol/dm³ töménységű NaOH-oldattal semlegesítik. A közömbösítésre 12,8 cm³ 0,1 mólos nátrium-hidroxid-oldatra van szükség. Számítsa ki, hogy hány mol/dm³ koncentrációjú a 250 cm³ ecetsav-oldat! Adja meg, hogy hány tömeg %-os volt a kiinduláshoz használt ecetsav!

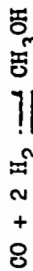
2. Szén-monoxidot és oxigént tartalmazó gázelegységben gyújtás hatására reakció indul meg. Számítsa ki, hogy mi volt a kiindulási anyagok molaránya, ha a termékben négyyszer annyi mól szén-dioxid van, mint oxigén.

3. Hány tömeg % vizet tartalmaz az az etil-alkohol-víz elegy, amelyből 1 grammot fém nátriummal reagáltatva 269,3 cm³ 20 °C, 0,1 MPa nyomású hidrogéngáz fejlődik.

4. azonos az I.b./4-el.

II.a.l. azonos az I.b./2-vel.

2. A metanolszintézis

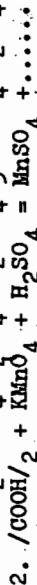
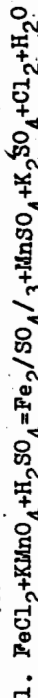

szerinti egyensúlyi gázelegységben 500 K-en 50 térfogat-százalék metanol mellett azonos a H₂/és CO mólok mennyisége. Az elegy össznyomása 8314 kPa.

Milyen molarányu H₂-CO elegyből indultak ki, és mekkora az egyensúlyi állandó?

3. Kristályos FeCl₂ 995 mg-jához 50,00 cm³ 0,100 mólos KMnO₄-oldatot adunk /1.egyenlet/. A főlés oxidálószer 10,00 cm³ 0,500 mólos oxálsavoldattal színteleníthető el /2.egyenlet/.

Hány kristályvizet tartalmaz a kristályos só? /Fe: 56, Cl: 35,5/

/kiegészítendő együtthatókkal/

4. azonos az I.a./4-el.

II.b.l-3. azonos a II.a-val.

4. Hány dm³ 2 bar nyomásu oxigént kell keverni 20 dm³ 5 bar nyomásu, azonos hőmérsékletű levegőhöz, hogy az új gáz-elegységben az oxigén móltörtje 0,80 legyen? Mi az új elegy össznyomása, ha az izoterm elegyítés során a térfogatok összegeződnének?

